

Η ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ του ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΚΟΛΕΓΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ (1945-1975)¹

Εξάρχου, Οριέπτα²

ΊΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Το Αμερικανικό Κολέγιο Θηλέων –Orlinda Childs Pierce College– ήταν γνωστό εκπαιδευτήριο και λειτουργούσε στην Ελλάδα από χρόνια ως Γυμνάσιο Θηλέων. Είχε ιδρυθεί στη Σμύρνη το 1875 από φωτισμένες γυναίκες εκπαιδευτικούς της Αμερικανικής Ιεραποστολής και μετά τη Μικρασιατική καταστροφή και με την υποστήριξη του τότε πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα το 1923 για να συνεχίσει το εκπαιδευτικό του έργο.

Η Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας του Κολεγίου ξεκίνησε ως ένα πρόγραμμα Σπουδών στην Κοινωνική Πρόνοια στα πλαίσια του Κολεγιακού³ Τμήματος του Αμερικανικού Κολεγίου Θηλέων, την άνοιξη του 1945. Η ίδρυση της Σχολής ήταν το αποτέλεσμα της "επείγουσας ανάγκης που διαπιστώθηκε τα αμέσως μεταπολεμικά χρόνια για ειδικευμένο προσωπικό στην Κοινωνική Πρόνοια για να βοηθήσει στην εφαρμογή των προγραμμάτων των ξένων φιλανθρωπικών οργανώσεων που είχαν έλθει στην Ελλάδα"⁴. Στο σκοπό ίδρυσης αναφερόταν ακόμα και "η παροχή ευκαιριών σε σπουδάστριες του Κολεγίου να ειδικευτούν στην Κοινωνική Πρόνοια", τομέας σπουδών σχεδόν άγνωστος

1. Προδημοσίευση από το υπό έκδοση βιβλίο της Σταματίας Κ. Κοκκινάκη (επιμέλεια έκδοσης): *Η Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών στην Ελλάδα τον Εικοστό Αιώνα*.
2. Η Οριέπτα Εξάρχου είναι κοινωνική λειτουργός, απόφοιτη της Σχολής Κοινωνικής Πρόνοιας του Αμερικανικού Κολεγίου, κάτοχος πτυχίου Masters στην Κοινωνική Εργασία. Ήταν καθηγήτρια της Σχολής από το 1961-1971 και Διευθύντρια της Σχολής από το 1971-1975. Εν συνεχεία διετέλεσε επίτιμος κοσμήτωρ του Κολεγίου Deree και ακαδημαϊκή σύμβουλος σπουδαστών.
3. Εξέλιξη του τότε "Κολεγιακού" είναι το σημερινό DEREЕ COLLEGE.
4. Κανονισμός Κολεγίου 1947.

μέχρι τότε στην Ελλάδα⁵. Η δημιουργία Σχολής Κοινωνικής Πρόνοιας από το Αμερικανικό Κολέγιο Θηλέων δεν ήταν μόνο το αποτέλεσμα συγκυριών και περιστάσεων της εποχής εκείνης. Η ίδρυσή της βρήκε πρόσφορο έδαφος στο Κολέγιο γιατί η φιλοσοφία και οι στόχοι της αποτελούσαν την έκφραση της γενικότερης φιλοσοφίας και των στόχων του Κολεγίου που ήταν οι εξής: "Το Κολέγιο έχει σκοπό την παροχή ευρείας και σε γερές βάσεις παιδείας σε νέες κοπέλες που θα τους επιτρέψει να καλλιεργήσουν ανιδιοτελή και ακέραιο χαρακτήρα, να ενστερνιστούν τα ιδανικά που περιλαμβάνονται στο έμβλημα του Κολεγίου, "Ουκ ήλθον διακονηθήναι αλλά διακονήσαι" και να συνειδητοποιήσουν ότι αποτελούν μέλη μιας εν ανάγκη ευρισκόμενης ανθρωπότητας, πρόθυμες και έτοιμες να υπηρετήσουν τη χώρα τους και την ανθρωπότητα"⁶. Η υλοποίηση του Προγράμματος έγινε με την οικονομική υποστήριξη της UNRA που κάλυψε αρχικά μέρος των εξόδων. Στη διαμόρφωση όμως και εποπεία του εκπαιδευτικού προγράμματος της Σχολής βοήθησε και η Congregational Christian Service Committee (CCSC) που είχε έλθει στην Ελλάδα να προσφέρει κοινωνικές υπηρεσίες και διέθετε προσωπικό κοινωνικών λειτουργών με πανεπιστημιακή εκπαίδευση⁷.

Το 1949 το Πρόγραμμα Σπουδών στην Κοινωνική Πρόνοια αναγνωρίστηκε από την UNESCO στην επιθεώρηση που έκανε για τα εκπαιδευτικά προγράμματα που λειτουργούσαν διεθνώς στο τομέα της κοινωνικής πρόνοιας με την επωνυμία, "Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας Αμερικανικού Κολεγίου Θηλέων".⁸ Πρώτος Διευθυντής της Σχολής ήταν ο Harold Harlow που ήταν συγχρόνως και διευθυντής της CCSC και, υπεύθυνη της πρακτικής άσκησης η Miss Mary Henry επίσης αμερικανίδα κοινωνική λειτουργός.

5. Μια πρώτη Σχολή είχε λειτουργήσει το 1937 για δύο μόνο χρόνια με την επωνυμία "Ελευθέρα Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας", Καλούτση Ασπασία: "Η Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών", *Εισηγήσεις - Συμπεράσματα του Β' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών*, 1981.

6. Κανονισμός Κολεγίου 1945.

7. Κονγκρεγκασιοναλιστική Επιτροπή Χριστιανικής Διακονίας (CCSC). Ξένη Φιλανθρωπική οργάνωση που ανέπτυξε στην Ελλάδα μεγάλη δραστηριότητα, για μακρύ χρονικό διάστημα, εφαρμόζοντας πρωτοποριακά προγράμματα στον τομέα της Κοινωνικής Εργασίας όπως: Το Κοινωνικό Κέντρο "Εστία Φιλίας", στα Άνω Πετράλωνα, το Κέντρο Εξυπηρέτησεως Οικογενειών, στην Πλάκα, και το Πρόγραμμα Κοινοτικής Ανάπτυξης, στην Ευρυτανία. Το 1967 η CCSC έγινε Ελληνικό Ίδρυμα, το γνωστό σήμερα, Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας.

8. Bicknell, M. (1958). *"Development of the School of Social Welfare of Pierce College"*, Compiler, Nov. 1958.

Τα μαθήματα γίνονταν όλα στα Αγγλικά και η φοίτηση διαρκούσε τρία ή τέσσερα χρόνια ανάλογα με το επίπεδο της Αγγλικής γλώσσας που είχαν οι σπουδάστριες. Ο πρώτος χρόνος ήταν γενικής κατεύθυνσης και τον παρακολουθούσαν όλες οι σπουδάστριες ανεξάρτητα από τον κλάδο σπουδών που θ' ακολουθούσαν στη συνέχεια (π.χ. Εμπορικές σπουδές, Τμήμα Αγγλικής Φιλολογίας ή Κοινωνική Πρόνοια). Παρατίθεται το αναλυτικό πρόγραμμα της Σχολής την περίοδο 1947-1950.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΙΑΣ

Β' έτος Κολεγιακού

(προκαταρκτικό για Σχολή Κοιν. Πρόνοιας)

1ο Εξάμηνο	Ώρες Εβδ.	2ο Εξάμηνο	Ώρες Εβδ.
Αγγλική Γλώσσα	3	Αγγλική Γλώσσα	3
Αγγλικά (προφορικά)	3	Αγγλικά (προφορικά)	3
Ιστορία της Ευρώπης	3	Ιστορία της Ευρώπης	3
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	3	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	3
Εισαγωγή στη Ψυχολογία	3	Εισαγωγή στη Ψυχολογία	3
Ελληνική Λογοτεχνία	3	Ελληνική Λογοτεχνία	0
Ιστορία Τέχνης	0	Ιστορία Τέχνης	3
Σύνολο	18	Σύνολο	18

Γ' έτος Κολεγιακού

(1ο έτος σπουδών στην Κοινωνική Πρόνοια)

1ο Εξάμηνο	Ώρες Ε66.	2ο Εξάμηνο	Ώρες Ε66.
Αγγλική Γλώσσα	2	Αγγλική Γλώσσα	2
Οικονομικά	3	Οικονομικά	3
Ανωτέρα Κοινωνιολογία*	3	Ανωτέρα Κοινωνιολογία	3
Επισκόπηση Κοινωνικής Πρόνοιας	3	Επισκόπηση Κοινωνικής Πρόνοιας	0
Κοινωνική Εργασία	0	Κοινωνική Εργασία (Εισαγωγή)	3
Παιδική Ψυχολογία	3	Παιδική Ψυχολογία	0
Ψυχολογία του Ανώμαλου**	0	Ψυχολογία του Ανώμαλου	3
Στατιστική	3	Στατιστική	0
Υγιεινή	0	Υγιεινή	2
Διοίκηση Οργανισμών***	0	Διοίκηση Οργανισμών	1
Σύνολο	17	Σύνολο	17

Δ'Ετος κολεγιακού

(2ο έτος σπουδών στην Κοινωνική Πρόνοια)

1ο Εξάμηνο	Ώρες Εβδ.	2ο Εξάμηνο	Ώρες Εβδ.
Εγκληματολογία	3	Εγκληματολογία	3
Δημόσια Υγιεινή	2	Δημόσια Υγιεινή	2
Κρατική Πρόνοια	3	Κρατική Πρόνοια	0
Κοινωνική Εργασία κατά περίπτωση	3	Κοινωνική Εργασία κατά περίπτωση	1
Κοινωνική Εργασία με ομάδα	1	Κοινωνική Εργασία με ομάδα	1
Διατροφή	0	Διατροφή	2
Ψυχιατρικές Επιπτώσεις****	0	Ψυχιατρικές Επιπτώσεις	2
Αγγλική γραφομηχανή	1	Αγγλική γραφομηχανή	1
Διατριβή ή Έρευνα	0	Διατριβή ή Έρευνα	2
Σύνολο	13	Σύνολο	14

- * Advanced Sociology
- ** Abnormal Psychology
- *** Institutional Management
- **** Psychiatric Implications

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Η πρακτική άσκηση άρχιζε αμέσως με την εισαγωγή στο Πρόγραμμα Σπουδών στην Κοινωνική Πρόνοια (ουσιαστικά στο Γ' έτος του Κολεγιακού). Γινόταν 2 φορές την εβδομάδα για 8 ώρες με σύνολο 72 ώρες το εξάμηνο. Από αυτές, οι 48 ήταν απασχόληση με το αντικείμενο της εργασίας και οι 24 για τη συγγραφή εκθέσεων. Οι Οργανώσεις που χρησιμοποιούντο ήταν το Κέντρο Διανομής Ιματισμού της CCSC στην Άνω Γλυφάδα, η Παγκόσμια Οργάνωση Εξυπηρέτησεως Φοιτητών (World Student Service Fund) που στεγαζόταν στην Πανεπιστημιακή Λέσχη στην οδό Ιπποκράτους, και το Αναμορφωτικό Κατάστημα Αρρένων στον Κορυδαλλό. Ο κανονισμός Πρακτικής Άσκησης προέβλεπε να έχουν οι εκπαιδευόμενες τις εξής εμπειρίες:

- 1) Χειρισμό 10 τουλάχιστον περιπτώσεων από τις οποίες η μία να είχε κάποια διάρκεια με περισσότερες από 2-3 επαφές.
- 2) Ευκαιρίες να γνωρίσουν και να χρησιμοποιήσουν πηγές στη κοινότητα για την παροχή βοήθειας στις περιπτώσεις τους, όπως: εξωτερικά ιατρεία, ενορίες, συσσίτια, λέσχες ψυχαγωγίας, αναρρωτήρια, κ.ο.κ. Οι πηγές αυτές καταγράφονταν, με ευθύνη της εκπαιδευόμενης, σε ειδικό φάκελο στη Σχολή προκειμένου να δημιουργηθεί αρχείο κοινοτικών πηγών.
- 3) Ατομική εποπτεία μία φορά την εβδομάδα από κοινωνικό λειτουργό αμερικανό που ανήκε στο προσωπικό της Σχολής ή στο προσωπικό της Οργάνωσης αν επρόκειτο για ξένη υπηρεσία.
- 4) Αξιολόγηση της πρακτικής εμπειρίας στο τέλος του εξαμήνου που έγραφε η εκπαιδευόμενη με τη βοήθεια καθοδηγητικού εντύπου και συζητούσε με τον επόπτη. Ακόμα 2 φορές στη διάρκεια του εξαμήνου γίνονταν ομαδικές συναντήσεις των εκπαιδευόμενων με τον υπεύθυνο της Πρακτικής Ασκήσεως. Στο τελευταίο έτος η Πρακτική Άσκηση γινόταν 10 ώρες την εβδομάδα με σύνολο 120 ώρες στο κάθε εξάμηνο (76 ώρες στην οργάνωση και 44 για τη γραφή των εκθέσεων). Οι υποχρεώσεις των εκπαιδευόμενων ήταν ίδιες με αυτές του προηγούμενου έτους, μόνο ο αριθμός των περιπτώσεων προβλεπόταν να είναι μεγαλύτερος, τουλάχιστον 15-20, από τις οποίες οι 5 να είχαν κάποια διάρκεια. Δυνατότητα πρακτικής άσκησης στην κοινωνική εργασία με ομάδα υπήρχε μόνο στο Αναμορφωτικό Κατάστημα Αρρένων που συνδυαζόταν με την εργασία με περίπτωση.

ΜΕΛΕΤΗ-ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Στο τελευταίο έτος προβλεπόταν η εκπόνηση μιας γραπτής εργασίας ή έρευνας πάνω σε κοινωνικό θέμα. Στη χρονιά τη δική μου όλη η τάξη εργάστηκε ομαδικά για τη δημιουργία ενός Ευρετηρίου Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας και Κοινωνικών Πηγών της περιοχής Αττικής που την εποχή εκείνη δεν υπήρχε τίποτε σχετικό. Η συγκέντρωση των στοιχείων έγινε με έντυπο ερωτηματολόγιο το οποίο συμπληρωνόταν με συνέντευξη του εκπαιδευόμενου με τον Υπεύθυνο της Υπηρεσίας.

Από την πιο πάνω περιγραφή των μαθημάτων και των ωρών διδασκαλίας, διαπιστώνει κανείς ότι η Σχολή του Αμερικανικού Κολλεγίου από το ξεκίνημά της στηρίχτηκε σε σωστές επιστημονικές βάσεις για την κατάρτιση κοινωνικών λειτουργών συνδυάζοντας μαθήματα γενικών εγκυκλοπαιδικών γνώσεων με μαθήματα από τις κοινωνικές επιστήμες για τον άνθρωπο και το κοινωνικό του περιβάλλον καθώς και ειδικά μαθήματα κοινωνικής εργασίας, παράλληλα με πρακτική άσκηση και συστηματική εποπεία. Παρατηρεί κανείς ακόμα, κάποια έμφαση σε μαθήματα κοινωνιολογίας (6 συνεχή εξάμηνα) όπως και σε μαθήματα Υγιεινής, Δημόσιας Υγείας και Διατροφής προφανώς γιατί αυτά είχαν ιδιαίτερη σημασία για τον τόπο μας την εποχή εκείνη. Οι μέθοδοι της κοινωνικής εργασίας δεν διδάσκονταν στην έκταση που πήραν αργότερα –η εργασία με την κοινότητα δεν υπήρχε στο πρόγραμμα– αλλά οι μέθοδοι, οι αρχές και τεχνικές τους αναλύονταν περισσότερο στη διάρκεια της εβδομαδιαίας εποπείας. Φυσικά το επίκεντρο στην παρεχόμενη βοήθεια ήταν η κάλυψη βασικών υλικών αναγκών, όπως: τρόφιμα, ιατροφαρμακοποιός, φάρμακα και βιταμίνες.

ΠΟΡΕΙΑ – ΕΞΕΛΙΞΗ – ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Η Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας συνέχισε να λειτουργεί πάντα στα πλαίσια του Ανώτερου Κολεγιακού Τμήματος, ακολουθώντας συγχρόνως τις νομικές ρυθμίσεις που θεσμοθετούντο από την πολιτεία για τη λειτουργία των Σχολών Κοινωνικής Πρόνοιας. Απέκτησε δικό της Διοικητικό Συμβούλιο στο οποίο συμμετείχε Κυβερνητικός Επίτροπος, καθιέρωσε τη διδασκαλία στα Ελληνικά, έπαιρνε κρατική επιχορήγηση και οι απόφοιτοί της αποκτούσαν την άδεια άσκησης του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού που χορηγούσε το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Το 1956, η Σχολή έγινε μέλος της Διεθνούς Ενώσεως Σχολών Κοινωνικής Εργασίας και το 1963 αναγνωρίστηκε επίσημα από το Κράτος, όπως και οι άλλες Σχολές που είχαν δημιουργηθεί στο μεταξύ διάστημα με το ΒΔ 577/ 27-9-1963 με την επωνυμία "Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας Αμερικανικού Κολλεγίου". Το 1968 η Σχολή έγινε μικτή και δέχθηκε και άρρενες σπουδαστές.

Η συμβολή της Σχολής Κοινωνικής Πρόνοιας του Αμερικανικού Κολεγίου τόσο στην εκπαίδευση κοινωνικών λειτουργών, όσο και στην καθιέρωση και ανάπτυξη του επαγγέλματος στη χώρα μας ήταν ουσιαστική και καθοριστική. Η δυνατότητα που είχε – λόγω του ότι λειτουργούσε στα πλαίσια ενός ξένου εκπαιδευτικού ιδρύματος– να μετακαλεί έμπειρους καθηγητές στο αντικείμενο της κοινωνικής εργασίας και να παρακολουθεί από κοντά τις εξελίξεις στο χώρο της κοινωνικής εργασίας στο διεθνές επίπεδο, η πρόσβαση που είχαν οι σπουδαστές στην ξένη βιβλιογραφία αλλά και η δυνατότητα να συνεχίσουν πολλοί απ' αυτούς σπουδές στα εξωτερικά και ν' αποκτήσουν πανεπιστημιακά διπλώματα στην κοινωνική εργασία, συνετέλεσαν στη συνεχή βελτίωση του επιπέδου σπουδών και επέτρεψε πειραματισμούς σε νέες μεθόδους διδασκαλίας προσαρμοσμένες στην ελληνική πραγματικότητα όπως: τη διαμεθοδική διδασκαλία στην προσέγγιση των προβλημάτων, την ομαδική εποπτεία των σπουδαστών, κ.ά. Σε στενή συνεργασία με τις άλλες Σχολές Κοινωνικής Πρόνοιας συνέβαλε στη διαμόρφωση του ενιαίου προγράμματος σπουδών για τις Σχολές το οποίο και θεσμοθετήθηκε από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας με το Β.Δ 319/23-5-1962.

Αν και η Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας του Αμερικανικού Κολεγίου ξεκίνησε κάπως "ελπιστικά" με νέες κοπέλες που προέρχονταν από την περιοχή της πρωτεύουσας και γνώριζαν Αγγλικά, σύντομα περιέλαβε στις επιδιώξεις της να προσεγγίσει και την ελληνική επαρχία. Το 1952, η Σχολή "υιοθέτησε" το χωριό Άγιος Γεώργιος στον Τυμφρηστό και παρείχε υλική βοήθεια και κοινωνικές υπηρεσίες στους κατοίκους με την τοποθέτηση κοινωνικής λειτουργού. Το 1953, σε συνεργασία με τη Βασιλική Πρόνοια, οργάνωσε εκπαιδευτικό πρόγραμμα διάρκειας ενός έτους για εργαζόμενες κοπέλες στα Σπίτια Παιδιού που ήρθαν και έμειναν εσωτερικές στο Οικοτροφείο του Κολεγίου. Το 1965 δημιούργησε το Language House που είχε σκοπό την εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας σε νέες κοπέλες από την επαρχία προκειμένου να εισαχθούν στη συνέχεια στη Σχολή. Η επιλογή στο πρόγραμμα αυτό γινόταν με επισκέψεις καθηγητών της Σχολής σε επαρχιακά κέντρα όπου έκαναν συνεντεύξεις με ενδιαφερόμενες υποψήφιες για να κριθεί η καταλληλότητά τους για το επάγγελμα. Οι σπουδάστριες που επιλέγοντο, περίπου 25 την κάθε χρονιά, ήταν εσωτερικές στο Κολέγιο για ένα χρόνο και διδάσκονταν μόνο Αγγλικά. Στη συνέχεια ακολουθούσαν το κανονικό πρόγραμμα της Σχολής. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε στο πρώτο στάδιο από την Αμερικανική Κυβέρνηση. Το Language House λειτούργησε με επιτυχία για δύο χρόνια και διακόπηκε λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων για τη συνέχισή του.

Μια άλλη πρωτοβουλία της Σχολής είχε σχέση με την επαύξηση της ικανότητας των καθηγητών μεθόδων κοινωνικής εργασίας και των εποπτών ν' ανταποκριθούν καλύτερα

στο εκπαιδευτικό τους έργο με το να έχουν πιο άμεση επαφή με την πράξη. Ο σκοπός αυτός πραγματοποιήθηκε μ' ένα πρόγραμμα-πυλώτος που εφαρμόστηκε το 1968-69. Έγινε η επιλογή ενός Αστικού Κέντρου στο οποίο υπήρχε η δυνατότητα ν' ασκούνται οι σπουδαστές και στις 3 μεθόδους και, σε εθελοντική βάση, καθηγητές της Σχολής εργάστηκαν στο Κέντρο τις ίδιες ώρες που ασκούντο οι σπουδαστές τους οποίους επέπτευαν μέσα στην Οργάνωση. Παράλληλα όμως χειρίζοντο και οι ίδιοι περιστατικά σύμφωνα με το αντικείμενο της εργασίας της Οργάνωσης.

Τέλος το 1972, σε συνεννόηση με τον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας, η Σχολή οργάνωσε σειρά ειδικών μαθημάτων για στελέχη διοίκησης του Οργανισμού τα οποία παρακολούθησαν και υπεύθυνοι άλλων Οργανισμών.

Η Σχολή κατέβαλε συνεχείς προσπάθειες για την επέκταση των σπουδών στην Κοινωνική Εργασία σε 4 έτη με σκοπό την πληρέστερη κατάρτιση επαγγελματιών για να στελεχώσουν τις κοινωνικές υπηρεσίες και υπέβαλε επανειλημμένα σχετικά υπομνήματα στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και σε άλλους αρμόδιους φορείς. Αν και οι προσπάθειες αυτές δεν απέδωσαν, τουλάχιστον σ' ό,τι αφορά τη νομική κατοχύρωση ενός τετραετούς κύκλου σπουδών, η Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας του Κολεγίου λειπούργησε ουσιαστικά σε τετραετή βάση. Με την ενσωμάτωση του Κολεγίου στην Πολιτεία του Colorado των Ηνωμένων Πολιτειών το 1961 και την καθιέρωση του τέταρτου έτους σπουδών που οδηγούσε στην απόκτηση του πτυχίου Bachelor of Science για τους σπουδαστές του Κολεγιακού, δόθηκε και η δυνατότητα στους σπουδαστές της Σχολής Κοινωνικής Πρόνοιας με την προσθήκη ενός ακόμα έτους, προαιρετικού, να παίρνουν εκτός από το Δίπλωμα της Σχολής το αναγνωρισμένο από το κράτος και το πτυχίο Bachelor of Science.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΔΙΑΚΟΠΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ –

ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Στη διάρκεια των 30 χρόνων της λειτουργίας της, η Σχολή αντιμετώπισε πολλά προβλήματα, κυρίως οικονομικά, και δύο φορές, πριν από την οριστική διακοπή της λειτουργίας της το 1975, απειλήθηκε να διακόψει το πρόγραμμά της. Το υψηλό επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης, η υποχρεωτική γνώση της Αγγλικής για τους σπουδαστές της και η ανάγκη να οργανώνει ειδικά προγράμματα για το σκοπό αυτό, (βλέπε προκαταρκτικό έτος, tutorial classes, Language House κτλ.) καθώς και ο μικρός πάντα αριθμός των σπουδαστών της, ανέβαζε το κόστος λειτουργίας της σημαντικά. Στη διάρκεια της δεκαετίας του 1950 και αρχές του 1960, η εξεύρεση πόρων από φορείς τόσο

στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό δεν ήταν δύσκολη. Οργανώσεις όπως, η Βασιλική Πρόνοια, η A.W.O.G., το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, κ.ά. χρηματοδότησαν πολλά προγράμματά της και οι περισσότεροι σπουδαστές στη Σχολή φοιτούσαν με μερική ή ολική υποτροφία. Με την πάροδο του χρόνου τέτοιες ευκαιρίες εξέλιπαν. Η κρατική επιχορήγηση από το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας δεν ήταν αρκετή ακόμα και για την κάλυψη στοιχειωδών αναγκών της Σχολής. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, αν και το Σεπτέμβριο 1967 υπήρχαν 87 υποψήφιοι για εισαγωγή στη Σχολή, έγιναν τελικά δεκτές μόνο 32 από τις οποίες οι 23 έπρεπε να παρακολουθήσουν πρώτα το ειδικό πρόγραμμα εκμάθησης της Αγγλικής. Το Κολέγιο αναγκάστηκε να μειώσει τις υποτροφίες, επέβαλε την καταβολή διδάκτρων από όλους τους σπουδαστές και, παρ' όλο που με απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης του Κολεγίου, τα δίδακτρα για τους σπουδαστές της Σχολής ήταν κατά 50% μειωμένα από ό,τι ήταν για τους σπουδαστές των άλλων τμημάτων, αυτό οδήγησε στην περαιτέρω μείωση των σπουδαστών της Σχολής. Τέλος, η δημιουργία κρατικών Σχολών Κοινωνικής Εργασίας το 1973 με τη λειτουργία Τμημάτων Κοινωνικών Λειτουργιών των Κ.Α.Τ.Ε. στο Ηράκλειο Κρήτης και στην Πάτρα οδήγησε τη Διοίκηση του Κολεγίου στην οριστική απόφαση να διακόψει σταδιακά τη λειτουργία της Σχολής με το σκεπτικό ότι αυτή πέτυχε στον αρχικό στόχο της που ήταν η κάλυψη της ανάγκης εκπαίδευσης κοινωνικών λειτουργών και ότι με τις συνθήκες που επικρατούσαν στο χώρο της εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία, με την καθήλωση στον τριετή κύκλο σπουδών, η Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας του Αμερικανικού Κολεγίου δεν είχε κάτι περισσότερο να προσφέρει. Η απόφαση ελήφθη τον Ιούλιο 1973. Η Σχολή δεν πήρε σπουδαστές τα επόμενα δύο χρόνια και οι τελευταίοι σπουδαστές της αποφοίτησαν τον Ιούνιο 1975.

Από τη Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας του Αμερικανικού Κολεγίου αποφοίτησαν συνολικά 214 σπουδαστές. Από τους αποφοίτους της Σχολής, ένας σημαντικός αριθμός (15% περίπου) συνέχισε πανεπιστημιακές σπουδές στην Κοινωνική Εργασία στην Αμερική, ή σε άλλες χώρες, οι οποίοι στη συνέχεια αποτέλεσαν τον πυρήνα του εκπαιδευτικού προσωπικού στις Σχολές Κοινωνικής Πρόνοιας, ή έγιναν στελέχη Κοινωνικών Υπηρεσιών και Οργανώσεων.

Σημαντικός είναι επίσης ο αριθμός των σπουδαστών (18%) που, εκτός από το Δίπλωμα της Σχολής, παρακολούθησαν και το Δ' έτος του Κολεγίου και πήραν το πτυχίο Bachelor of Science. Πολλοί είναι ακόμα οι απόφοιτοι της Σχολής που έλαβαν το Δίπλωμα Κοινωνικής Πρόνοιας και εργάζονται μέχρι σήμερα προσφέροντας αξιόλογες υπηρεσίες ως υπεύθυνα στελέχη στις οργανώσεις όπου απασχολούνται.

Στους καθηγητές που δίδαξαν στη Σχολή, εκτός από τους ξένους ειδικούς που δίδαξαν στην αρχή τα μαθήματα μεθόδων της Κοινωνικής Εργασίας, (Harlow, Watson, Stroup, Steward, Boondas, κ.ά.) αναφέρονται και οι: Λίτσα Αλεξανδράκη, Μιχάλης Γούτος, Ιωάννης Μαστρογιάννης, Χάρης Μπρισίμη, Καλλιόπη Πούμπουρα (διετέλεσε και διευθύντρια της Σχολής), Ντόρα Παπαφλέσσα, Έλλη Παπαθεοφίλου (διετέλεσε και διευθύντρια της Σχολής), Σέσιλ Μισραχή, Λέλα Σβώλου, Ασπασία Καλούτση, Ίρις Αποστολίδου, Οριέττα Εξάρχου (διετέλεσε και διευθύντρια της Σχολής), Μαρία Σουρραπά, Σοφία Λαμπροπούλου, Στέλλα Ξανθάκου, Χρυσούλα Παπαδοπούλου, Πέτρος Σταθόπουλος, Καλλιόπη Σπινέλλη και Δημήτρης Τσαούσης (μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών), Βάσω Βασιλείου (Ψυχολογία), Ροσσέτος Φακιολάς και Έλλη Πεπελάση (Οικονομικά), Ευάγγελος Παπαθωμόπουλος (Ψυχιατρική), Έλλη Σακελλαροπούλου (Νομικά). Τέλος, η Ήβη Τσάλτα- Φρουζίδου που διετέλεσε και Διευθύντρια της Σχολής για ένδεκα συνεχή χρόνια (1960-1971), χρόνια ιδιαίτερα δημιουργικά για τη Σχολή.